

Protokoll Bispemøtet

24. – 28. januar 2011
Voksenåsen Kultur og konferansehotell

Til stede:

Helga Haugland Byfuglien	Borg, preses
Ole Christian Kvarme	Oslo, visepreses
Olav Skjevesland	Agder og Telemark
Per Oskar Kjølås	Nord-Hålogaland
Laila Riksaasen Dahl	Tunsberg
Tor B. Jørgensen	Sør-Hålogaland
Solveig Fiske	Hamar
Ingeborg Midttømme	Møre
Tor Singsaas	Nidaros
Halvor Nordhaug	Bjørgvin
Erling Pettersen	Stavanger

Til stede fra sekretariatet:

Christofer Solbakken	generalsekretær

Gjester:

Statsråd Rigmor Aasrud
Ekspedisjonssjef Ingrid Vad Nilsen
Kommunikasjonsrådgiver Hans-Christian
Vadseth
Direktør Jens-Petter Johnsen
Seniorrådgiver Knut Andresen
Seniorrådgiver Per Kristian Aschim
Prost Trond Bakkevig
Direktør Frank Grimstad

Saksliste

Saksnr.	Sakstittel
001/11	Orienteringssaker
002/11	Referatsaker
003/11	Konsultasjon - samlivsetikk og samlivsordninger
004/11	Arbeidet med ny kirkeordning
005/11	Nominasjon av tolvte biskop
006/11	Etablering av presesembetet
007/11	Lokal prestedtjeneste
008/11	Saker til Kirkemøtet 2011
009/11	Gudstjenestereformen
010/11	Prostedtjenesten - prostemøtet
011/11	Revisjon av kirkerundskriv
012/11	Strategiplan for samisk kirkeliv
013/11	Arbeidet med ny salmebok
014/11	Det teologiske fakultet og Den norske kirke
015/11	Praksis ved innhenting av politiattest
016/11	Dispensasjon fra kirkemedlemskap ved tilsetting
017/11	Utnevning av prost og biskop
018/11	Kontaktmøter
019/11	Uttalelse: Det handler om menneskeverd

Orienteringssaker

1. Frasigelse av presterettigheter
2. Evaluering av PKU-kurs for studenter
3. Liturgiendring i Finland
4. Prosjektet "Forkynnelse for alle"
5. Fra arbeidet i styringsgruppen "Skaperverk og bærekraft"
6. Overgrepssproblematikk – Erfaringskonferansen
7. Invitasjon til markering av 50 år med kvinners prestedtjeneste
8. Henvendelse fra Jan Aasmann Størksen
9. Årsrapport for Bispemøtet 2010
10. Virksomhetsplan for Bispemøtet 2011
11. Prostekors
12. Henvendelse fra Hans Olav Gilje og Leif Gunnar Engedal
13. Markering av holocaust-dagen 27. Januar 2011
14. Rapport fra NestenPresten
15. Situasjonen rundt Carissimi i Stavanger bispedømme
16. Henvendelse fra Hans Christian Vadseth

Vedtak

Sakene ble tatt til orientering.

Referatsaker

1. Protokoll fra Biskopsmötet i Svenska kyrkan
2. Generalsynode i VELKD
3. Referat fra Sentralt arbeidsmiljøutvalg (SAMU)
4. Referat fra møte i styringsgruppen for arbeidsveilederutdanning (STAVU)
5. Referat fra styringsgruppen Skaperverk og bærekraft
6. Protokoll fra BM/AU 20. desember 2010

Vedtak

Sakene ble tatt til etterretning.

Konsultasjon - samlivsetikk og samlivsordninger

Det vises til sak BM 40/09, BM 26/09, KR 29/09 og KM 07/07.

Samlivsutvalget inviterte til en konsultasjon mandag 24. januar 2011 sammen med Bispemøtet og andre inviterte deltakere. Det var om lag 50 deltakere.

KONSULTASJON 24. JANUAR 2011

Sted: Det teologiske fakultet, UiO, Auditoriet (underetasjen), Blindernvn 9.

1000 Kort presentasjon av utvalgets arbeid

1020 Aktuell kontekst: Seksualitet, samliv og samlivsordninger i Norge i dag.

Professor Willy Pedersen, Universitetet i Oslo.

Studentprest Inger Anne Naterstad, Universitetet i Oslo.

1200 Lunsj

1245 Bibelsk/nytestamentlig materiale

Professor Karl Olav Sandnes, Menighetsfakultetet

Professor Turid Karlsen Seim, Universitetet i Oslo/Det norske institutt i Roma

1400 Pause

1415 Veiledning – systematisk/etisk refleksjon

Førsteamanuensis Beate I. Hovland, Lovisenberg diakonale høgskole

Professor Bård Mæland, Misjonshøgskolen

1555 Oppsummering v/ utvalgsleder

1600 Slutt

Arbeidet med ny kirkeordning

Det vises til sak BM 21/10. Det ble bestemt at Bispemøtet skulle intensivere sin oppmerksomhet på kirkeordningsreformen, og sette av rikelig tid til drøftelse av slike emner på møtet i januar 2011.

Følgende gjester ble invitert til å delta med innledninger:

Biskop Thomas Söderberg, Vesterås, Svenska kyrkan
Direktør Jens-Petter Johnsen, Kirkerådet
Seniorrådgiver Per Kristian Aschim, Kirkerådet
Prost Trond Bakkevig, utvalgsleder
Seniorrådgiver Knut Andresen, utvalgssekretær
Direktør Frank Grimstad, KA

Biskop Söderberg ble rett før møtet forhindret fra å delta.

1. Biskopen som leder av prestetjenesten. Tilsynsansvar og arbeidsgiveransvar.

Innledning ved prost Trond Bakkevig.

2. Embete og råd – Bispemøtet og Kirkemøtet – forholdet mellom den episkopale og den synodale dimensjon i kirkestyret.

Innledning ved direktør Jens-Petter Johnsen.

3. Hvordan ivareta læreansvar i kirken?

Innledning ved biskop Per-Oskar Kjølås.

4. Soknet som grunnenhet i kirken. Hva betyr det? Og hva betyr det ikke...

Innledning ved direktør Frank Grimstad.

Vedtak

Bispemøtet følger med interesse arbeidet med å utvikle nye relasjoner mellom staten og Den norske kirke med de konsekvenser det får for kirkens ordning.

Bispemøtet er opptatt av at Den norske kirkes organisasjon må utvikles på en god og tjenlig måte, hvor administrative strukturer bygger opp under og fremmer kjernen i kirkens arbeid. Kirken må ha hensiktsmessige forvaltningsnivåer nasjonalt, regionalt og lokalt hvor struktur, som sikrer samvirke mellom embete og råd, videreføres på alle nivåer.

Nominasjon av tolvte biskop

Det vises til tidligere behandling av saken om styrking av presesfunksjonen og opprettelsen av et nytt tolvte bispeembete.

FAD fastsatte endringer i reglement for Bispemøtet og tjenesteordning for biskoper i desember 2010. Sammen ved Stortingets budsjettvedtak hjemler dette etableringen av et nytt tolvte bispeembete med presesfunksjonen som hovedoppgave.

Det er nå fastsatt at Bispemøtet skal administrere forberedelsen til utnevning av ny preses.

Vedtak

Reglene om nominasjon m.v. ved utnevning av biskop innebærer at Bispemøtet skal nominere tre av biskopene som er i tjeneste til det nye embetet som preses.

Bispemøtet har på grunnlag av dette gjennomført en grundig prosess hvor hver enkelt biskop har gjort sine vurderinger ut fra personlige og tjenstlige forhold. Ti av biskopene har etter dette ikke sett det mulig å la seg nominere.

Biskop Helga Haugland Byfuglien har sagt seg villig, og et samlet bispemøte slutter opp om hennes kandidatur og har nominert henne til embetet.

Vi må etter dette konstatere at vi er i en situasjon hvor det ikke foreligger et nominasjonsvedtak som er i samsvar med regelverket.

Bispemøtet vil etter det som nå foreligger henvende seg til Kirkerådet, bispedømmerådene og de stemmeberettigede tilsatte og menighetsråd, og be dem vurdere om nominasjonsvedtaket bør kunne gi grunnlag for utnevning og om den nominerte kandidaten i så fall kan anbefales.

Etablering av presesembetet

Det vises til tidligere behandling av saken om styrking av presesfunksjonen og opprettelsen av et nytt tolvte bispeembete.

Det formelle grunnlaget for etableringen av det nye embetet er nå fastsatt og nominasjonsprosessen er igangsatt. Ny preses vil ventelig utnevnes i løpet av våren 2011 og vil kunne tiltre den nye tjenesten i løpet av året.

Selv om det hele tiden har vært et grunnleggende premiss at oppgavene til preses i hovedsak skal være som i dag, er det likevel slik at embetets rolle og funksjon i stor grad vil bli formet av den personen som går inn i det. Det er avgjørende at Bispemøtet har gjennomtenkt forholdene rundt det som blir en helt ny situasjon i Den norske kirke.

Vedtak

Samtalen ble tatt til orientering og følges opp videre av arbeidsutvalget og sekretariatet.

Lokal prestedtjeneste

Ei utgreiing om ”ordninger for prestedtjeneste som er ulønnet, ordninger for ordinasjon til avgrenset tjeneste og ulike former for assisterende prestedtjeneste” og behovet for å innhente erfaringar frå andre kyrkjer, er nemnd i sak BM 22/05 Prestefullmakter til ikke-ordinerte.

I samband med at Kyrkjerådet handsama sak KR 37/08 Evaluering av godkjeningsordning for personer uten cand.theol.grad, som vart lagt fram for Kyrkjemøtet seinare same året, vedtok Kyrkjerådet å be ”direktør oppnevne en komite til å utrede ordning med utgangspunkt i Den anglikanske kirkes Local Ordained Ministry og Ordnungsgemäss berufen i VELKD.”

Kirkerådet behandlet utredningen i møte 15.-17. september 2010, og gjorde følgende vedtak, jf sak KR 51/10:

Kyrkjerådet sluttar seg til hovudkonklusjonane i utgreiinga *Lokal presteneste – utgreiing av nye ordningar*:

Kyrkjerådet vil arbeide vidare for å leggje til rette for ulike typar assisterande presteneste. Dette gjeld tiltak som har utgangspunkt i etablert praksis og er innanfor gjeldande kyrkjerettslege ramar.

Ei eventuell ny ordning med ungdomsprest/-pastor med lågare kvalifikasjonskrav må vurderast i samanheng med det større stillingsmønsteret i kyrkja og er derfor ikkje aktuelt no.

Bispemøtets arbeidsutvalg behandlet referat fra Kirkerådet i møte 8. november 2010, jf sak BM/AU 32/10, og vedtok der å tilskrive Kirkerådet med anmodning om ikke å følge opp vedtaket før Bispemøtet hadde hatt anledning til å uttale seg om saken.

Vedtak

Bispemøtet takker for utredningen.

Bispemøtet anbefaler at det ikke arbeides videre med en ny ordning med ungdomsprest/ungdomspastor.

Bispemøtet mener at TOB § 10 gir rom for påkrevet assisterende prestedtjeneste.

Saker til Kirkemøtet 2011

Det er Kirkerådet som i henhold til Kirkemøtets forretningsorden § 2-3 fremmer, forbereder og tilrettelegger saker som skal behandles av Kirkemøtet.

Kirkemøtet avholdes i perioden 5.-10.april på Quality Hotell Tønsberg.

Vedtak

Saken tas til orientering.

Gudstjenestereformen

Det vises til retningslinjer for behandling av gudstjenestereformen, vedtatt på Kirkemøtet høsten 2010. Denne legger opp til en behandling i to faser, hvor fase to skjer på Kirkemøtet våren 2011 og kun gir rom for mindre justeringer av materialet vedtatt på Kirkemøtet høsten 2010. De generelle krav til behandling av liturgisaker gjelder imidlertid. Dette innebærer at det Kirkerådet ønsker å fremme for Kirkemøtet må være lagt frem for Bispemøtet til læremessig uttalelse i forkant. Bispemøtets oppgave nå er derfor å avgi uttalelse til det forelagte materialet med anbefaling om godkjenning eller videre bearbeidelse.

Bispemøtet har fulgt tett prosessen med å utarbeide nytt liturgisk materiale for vår kirke. Det har vært nedlagt mye arbeid og gjort mange forsøk, og vi vurderer det slik at den forutgående prosess på en god måte har ivaretatt både kreativitet, deltakelse, forsøk og ettertanke.

Vedtak

Bispemøtet har ingen læremessige innvendinger til det materialet som nå foreligger. Vi vurderer dette som et godt og aktuelt uttrykk for vår kristne tro, slik den er formet i vår lutherske tradisjon og i vår økumeniske tidsalder. Vi kan derfor anbefale Kirkemøtet å vedta det fremlagte forslag.

Bispemøtet merket seg endringene som er gjort etter Kirkemøtets behandling høsten 2010, og forventer at dette vil bli diskutert på Kirkemøtet.

Bispemøtet har drøftet forslaget til kirkeårsvariable samlingsbønner og anbefaler at disse bearbeides videre med sikte på at Kirkerådet vedtar dette som en liturgisk forsøkssak etter behandling i Nemnd for gudstjenesteliv og Bispemøtet.

Prostetjenesten - prostemøtet

Etter innføring av ny tjenesteordning for proster (TOP) og gjennomføringen av kurset Utviklingsprogram for proster (UPP) er ”den nye prosten” blitt konsolidert. Prosten er biskopens nærmeste medarbeider i linjen, leder prestetjenesten i prostiet og utøver arbeidsgivers styringsrett. Den nye prosten er sterkere definert som (mellom-) leder, selv om forvaltning og fullmakter knyttet til økonomi er begrenset.

Bispemøtet har på denne bakgrunn vedtatt å drøfte ulike aspekter ved prostetjenesten, jf sak BM 14/09 (oktober 2009). Dette vil bidra til en videre utvikling av prostetjenesten, samt en viss samordning bispedømmene imellom hva angår innretning, vilkår og videre utvikling for prostetjenesten.

Vedtak

Prostemøtet ble drøftet på grunnlag av en erfaringsdeling.

Revisjon av kirkerundskriv

Riksantikvaren har tidligere, senest i Bispemøtet høsten 2010, presentert tanken om å revidere det såkalte ”kirkerundskrivet” fra år 2000. Det vises videre til brev fra Riksantikvaren av 16. desember 2010.

Biskopene er invitert til å medvirke i arbeidsgruppen med 1-2 personer. Det foreslås derfor at Bispemøtet oppnevner to personer til å representere biskopene i arbeidsgruppen.

Vedtak

Bispemøtet anmoder biskop Laila Riksaasen Dahl (Tunsberg) og rådgiver Ida Kristin Lie (Hamar) om å representere biskopene i Riksantikvarens arbeidsgruppe med mandat til å revidere Rundskriv T-3/2000. Bispemøtets sekretariat meddeler Riksantikvaren om oppnevningen.

Strategiplan for samisk kirkeliv

Kirkemøtet skal i 2011 behandle strategiplan for samisk kirkeliv. Kirkerådet har i den forbindelse oversendt planen til Bispemøtet, med anmodning om en læremessig behandling av planen, særlig kap 4.7 Teologiske perspektiver.

Det aktuelle kapittel gir et nokså knapt, men grunnleggende teologisk perspektiv på urfolksarbeid generelt og den samiske kultur og befolkning spesielt. Skapelse, menneskeverd, språk og kultur nevnes som grunnleggende forhold.

Vedtak

Bispemøtet er glad for at det nå foreligger en strategisk plan for samisk kirkeliv, og mener den vil bli til stor hjelp for utviklingen av kirken for den samiske befolkningen i Norge. Bispemøtet har særlig vurdert kapitlet om teologiske perspektiver. Vi ser at planen på dette punkt løfter frem viktige dimensjoner i vår kristne tro, knyttet til forståelsen av Guds skapelse, kulturens egenverdi og frelsen i Jesus Kristus.

Bispemøtet mener likevel at det inkarnasjonsteologiske perspektivet kan utdypes noe, og ber om at dette tas med i den videre bearbeiding og behandling.

Arbeidet med ny salmebok

Kirkerådet vedtok i mars 2010 på bakgrunn av høringen for *Salmebok 2008* at det skal lages en ny salmebok i ett bind.

Kriterier for utvelgelse av salmer

Det er ikke laget nye utvalgs-kriterier i forhold til *Underutvalg 5 (Uu5)*, salmebokutvalget), men Kirkerådets sekretariat mener at salmene som velges, skal ha en teologisk dimensjon i teksten, det vil si at teksten skal relatere seg til Faderen, Sønnen og/eller Den hellige ånd, eller si noe om forholdet mellom Gud og mennesker eller Gud og det øvrige skaperverket. Det betyr ikke at sanger som mangler en slik teologisk dimensjon, ikke kan anvendes i en gudstjeneste hvor de settes inn i en kontekst, men salmeboka skal ikke være en antologi for allmenne tekster.

Bispemøtets rolle

Bispemøtet skal uttale seg om den læremessige siden av salmeboka, det vil si både det læremessige innholdet i salmene, og at de viktigste teologiske og kirkelige temaer er forsvarlig representert i salmeboka som helhet.

Vedtak

Saken ble tatt til etterretning.

Det teologiske fakultet og Den norske kirke

Departementet har foreslått oppheving av bekjennelsesplikten for lærere ved Det teologiske fakultet gjennom en endring av kirkeloven § 29.

Bortfall av bekjennelsesplikten reiser spørsmål om fakultetets tilknytning til Den norske kirke. Dette kommer særlig til uttrykk ved to anledninger. Den ene er i forbindelse med professorers stemmerett ved utnevning av biskop. Det andre er i forbindelse med lærerkollegiets rolle som uttaleorgan i kirkelige høringsprosesser.

Vedtak

Bispemøtet tar til etterretning at bekjennelsesplikten for lærere ved Det teologiske fakultet (TF) vil bortfalle. Bispemøtet er som fakultetet opptatt av at fakultetet må videreføre en sterk og institusjonelt forankret relasjon til Den norske kirke. Dette er bla begrunnet i fakultetets oppgave med å utdanne og videreutdanne prester, samt dets rolle som teologisk sakkyndig miljø.

Den norske kirke bør derfor gjennom samtaler med TF finne fram til en ordning som ivaretar Den norske kirkes behov for en konfesjonell forankring av profesjonsutdanningen til prestatjeneste.

Når det gjelder fakultetets deltakelse i Lærenemnda og Kirkemøtet, samt dets eventuelle medvirkning ved kirkelige avstemminger, mener Bispemøtet at dette bare kan ivaretas av personer som er medlemmer i Den norske kirke.

Tilsvarende vil Bispemøtet forutsette at bare medlemmer av vår kirke kan ha stemmerett i fakultetets behandling av høringsaker som berører læremessige forhold innen Den norske kirke.

I forlengelsen av diskusjonen om TF sin konfesjonelle tilknytning vil Bispemøtet peke på behovet for regelmessig kontakt med alle teologiske læresteder om presteutdannelsens innhold.

Praksis ved innhenting av politiattest

Det vil antakelig bli gitt hjemmel for å innhente politiattest for kirkelig tilsatte og frivillige. Når en hjemmel foreligger blir det spørsmål om praktisering av hjemmelen. Det bør etableres en felles praksis for alle tilsettingsorganer i Den norske kirke med tanke på innhenting av politiattest.

Vedtak

Bispemøtet er glad for at det nå ser ut til at kirken får anledning til å innhente politiattest for personer som gjør tjeneste i kirken som tilsatt eller frivillig. Politiattest er i seg selv ingen garanti mot at overgrepssituasjoner kan oppstå, men representerer like fullt et viktig tiltak.

Bispemøtet er opptatt at denne adgangen må forvaltes på en forutsigbar måte som skaper trygghet og tillit. Det er opp til det enkelte organ å utvikle praksis på dette feltet. Bispemøtet mener likevel det bør tilstrebes en felles forståelse om hvordan adgangen skal praktiseres. Bispemøtet vil bidra til at arbeidet med å utvikle en slik felles forståelse kan koordineres og lede frem til felles retningslinjer for alle lovbestemte organer i Den norske kirke.

Dispensasjon fra kirkemedlemskap ved tilsetting

Etter kirkeloven § 29 stilles det krav om medlemskap for tilsetting i Den norske kirke. Samtidig gis det adgang til å søke dispensasjon fra medlemskapskravet. Biskopen er gitt fullmakt til å avgjøre slik søknad innenfor rammen av departementets myndighet etter kirkeloven § 29, jf Tjenesteordning for biskoper § 11 annet ledd.

Spørsmål om dispensasjon fra medlemskapskravet kan være aktuelt i en rekke tilfeller. Det har primært vært gjort gjeldende i forbindelse med kirketjenerstillinger og lignende, men også om medarbeidere innen trosopplæring og kirkemusikk.

Det er et allment krav i norsk forvaltning at like saker skal behandles likt og at det skal søkes forutsigbarhet i forvaltningspraksis. Dette innebærer en viss innskrenkning av rommet for skjønnsutøvelse. I og med at dispensasjon gjelder et tilsetningskrav, vil det ikke være anledning til å trekke dispensasjonen tilbake på et senere tidspunkt. Når personen er ansatt gjelder de alminnelige regler og rettsvern for stillingsinnehaver.

Vedtak

Bispemøtet legger til grunn kirkelovens krav til medlemskap for tilsetting i Den norske kirke. Dispensasjon kan bare vurderes når det foreligger særlige grunner. Hver sak må behandles særskilt. Vedtak om tilsetting må skje med forbehold om medlemskap eller biskopens dispensasjon. Dette er tilsettingsorganets ansvar. Erfaringer tilsier at det er nødvendig med en bevisstgjøring omkring rutiner for å ivareta dette.

Utnevning av prost og biskop

Departementet forbereder et høringsnotat som vil bli sendt ut på nyåret vedrørende konsekvenser av grunnlovsendingene som trer i kraft våren 2012. Det vil primært dreie seg om utnevning av prost og biskop.

Som følge av grunnlovsendingene vil kirkelig statsråd avvikles som organ og retten til å utnevne/ansette flyttes derfor over til et organ utgått fra kirkelige valg. Spørsmålet blir dermed hvilket organ dette skal være, samt hvilken prosedyre som skal legges til grunn.

Vedtak

I påvente av høringsnotatet fra departementet hadde Bispemøtet en foreløpig drøfting av saken.

Kontaktmøter

Sammendrag

1. Statsråd Rigmor Aasrud, FAD
2. Direktør Jens-Petter Johnsen, Kirkerådet

Vedtak

Samtalene ble tatt til orientering.

Uttalelse: Det handler om menneskeverd

Uttalelse fra Bispemøtet i Den norske kirke, 26. januar 2011.

Det er sagt at det 21. århundre blir et migrasjonens århundre. I en global verden er det mange som flytter. Det er avgjørende med et lovverk og en forvaltning som aktivt ivaretar migranters rettigheter. På denne bakgrunn ber vi norske myndigheter om å ratifisere FN-konvensjonen om migrantarbeidere og deres familier.

Politikk handler om hva slags samfunn vi vil ha. En stadig voksende underklasse av rettsløse og rettighetsløse mennesker handler om menneskeverd. Kristne og humanistiske verdier vektlegger alle menneskers rettigheter og likeverd uavhengig av legal status.

Dagens politikk løser dessverre ikke utfordringene med papirløse innvandrere i Norge. Vi har et økende antall mennesker som lever papirløst, hvorav mange utnyttes grovt på boligmarkedet, på arbeidsmarkedet eller seksuelt. Vi har fått en underklasse av mennesker uten rettsikkerhet og grunnleggende rettigheter som lever midt i blant oss. Noen har bodd her i nærmere 20 år. Andre europeiske land har tatt konsekvensene av tilsvarende situasjoner i sine land og iverksatt ulike regulariseringsordninger eller amnestier for å få bukt med den uholdbare, humanitære situasjonen.

Bispemøtet i Den norske kirke har sammen med 28 humanitære og ideelle organisasjoner sluttet seg til kampanjen "Ingen er ulovlige". Papirløse innvandrere er en svært sårbar og utsatt gruppe. Vi mener det går en grense for hvor lenge et menneske kan leve ulovlig i Norge - uten rettigheter -, før humanitære hensyn tilsier at myndighetene har et menneskerettslig ansvar for denne gruppen. Vi mener at faktisk botid må tillegges vekt i vurderingen av humanitære hensyn.

Vi mener også at barnekonvensjonen og barns tilknytning til riket må tillegges en selvstendig vekt. Vi ber myndighetene utarbeide bestemmelser som tydeliggjør at barns beste har forrang foran innvandringspolitiske hensyn, og at barn som har levd i Norge i lang tid skal gis oppholdstillatelse sammen med medfølgende familie.

Det er nå mer enn syv år siden Utlendingsdirektoratet foreslo en lignende regularisering i Norge som de som har vært gjennomført i andre europeiske land. UDI skrev i april 2003: "På et eller annet tidspunkt kan det spørres om myndighetene får et ansvar for å skjære igjennom og få satt strek. Uansett opprinnelig årsak, vil tidsmomentet i seg selv reise spørsmål om myndighetenes forhold til menneskerettighetene."

Vi mener at norske myndigheter og politikere derfor må forholde seg til UDIs forslag. De papirløse er faktisk i landet. De fleste kommer fra verdens mest urolige områder og totalitære stater. Noen har fått avslag på søknad om opphold. Andre har ikke mulighet til å returnere, for hjemlandene deres vil ikke ta imot dem. Det organisasjonene i kampanjen går inn for er ikke et amnesti, men en humanitær løsning for de papirløse som har levd aller lengst i en fastlåst situasjon. Vi mener ikke at alle asylsøkere automatisk skal få opphold. Det ville undergrave både lovverket og asylinstituttet. Men i gitte situasjoner må man åpne for pragmatiske politiske løsninger, i sær når menneskeverdet krenkes.